

Ressursnotat om smittevern i tilrettelagte fellesskap

Sist oppdatert 10.juni 2020

Gjenåpning av tilrettelagte fellesskap i menighetene

Et tilrettelagt fellesskap er et fellesskap beregnet på mennesker med kognitiv funksjonsnedsettelse. Deltagerne varierer i alder fra barn til pensjonister. Mange har også ulike fysiske funksjonsnedsettelser og tilleggs- og følge diagnoser. Typisk består et slikt fellesskap fra 20-30 personer, men det finnes mindre og betydelig større fellesskap. Det er tilsammen ca 200 tilrettelagte fellesskap tilknyttet Den norske kirke.

Dette ressursnotatet er en beskrivelse av forhold rundt gjenåpning av tilrettelagte fellesskap i menigheter og samarbeidspartnere.

Om deltagerne i tilrettelagte fellesskap:

Deltagere i tilrettelagte fellesskap er avhengig av forskjellig assistanse og oppfølging. Noen bor alene og kommer til samlingene selv. Andre bor hjemme/eller i bolig og følges til samlingene av foresatt eller personalet på bolig. Noen har 1:1 bemanning og enkelte har også 2:1 bemanning.

Innledning og målsetting

Den norske kirkes tilrettelagte fellesskap følger de bransjestandarder innen smittevern som er utarbeidet for barne- og ungdomsarbeid, diakoni og gudstjeneste. Se www.kirken.no/korona
Disse standardene er stort sett dekkende også for tilrettelagte fellesskap, men det er noen områder som trenger ytterligere klargjøring og presisering.

Ansvarsforhold rundt smittevern i tilrettelagte fellesskap

En ansatt gis ansvar som smittevernansvarlig	Det anbefales at en ansatt som kjenner gruppen/fellesskapet også har smittevern ansvar for oppstart og samlingene av det tilrettelagte fellesskapet. Ofte er de fleste lederne i tilrettelagte fellesskap frivillige medarbeidere. Hver aktivitet/tiltak skal ha en prosjektleder (tilsatt medarbeider eller frivillig leder) som på vegne av menighetsrådet er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket, og at det blir gitt nødvendige instruksjoner til andre ledere, frivillige og deltakere.
De frivillige ledernes ansvar	Det er viktig at alle frivillige ledere av fellesskapene kjenner sine oppgaver og rolle knyttet til smittevern. Alle medarbeidere bør få god oversikt over hvordan det er tenkt lagt til rette for smittevern under samlingene og hva som er forventet av dem.
Ansaret til bofellesskap og verger/foresatte	I oppstarten vil fellesskapene være avhengig av et nært og godt samarbeid med foresatte/verger og kommunale bo- og avlastningsboliger.

Særlige smittevernhensyn i tilrettelagte fellesskap:

Før oppstart av gruppene:

Den ansatte som har ansvar for oppstart av det tilrettelagte tiltaket er ansvarlig for at informasjon, opplæring og rutiner rundt smittevern er kjent og forstått av alle frivillige ledere knyttet til tiltaket.

Det vil være nødvendig å ha direkte kontakt med foresatte/boenheter/kommunalt ansvarlige før oppstart av tilbudet, der det gjøres avtaler om deltagelse de første gangene.

Det kan også sendes ut informasjon på forhånd til bofellesskap og lignende.

Det bør tydeliggjøres at følgepersonene/personalet har ansvar for å assistere i gjennomføringen av rutinene knyttet til smittevern. Der personer bare følges til samlingen og hentes etter samlingen, må personalet ta ansvar for god håndhygiene og gi hjelp til å finne plass hvor vedkommende kan sitte. Noen deltagere som i en normalsituasjon kan delta alene, vil nå i en overgang trenge følge og oppfølging av personalet eller ha en fast person av lederne. Dette bør avklares på forhånd.

Der personalet følger hele tiden (1:1 eller 2:1), er det personalet som har ansvaret for oppfølgingen av rutiner for deltageren. Informasjon som blir gitt bofellesskapet/tilrettelagte arbeidsplasser bør også være tilgjengelig på kirkens lokale nettsider.

En bør vurdere om en skal slippe folk inn i puljer slik at en unngår kø og passe på avstanden. Enkelte tiltak er så store at en kan vurdere å sette begrensinger eller alternere på fremmøte.

Før samling:

Den som er smittevernansvarlig for tiltaket, slik de generelle smittevernrutiner beskriver, leder tiltakene som iverksettes. På en enkel måte bør en informere om smitteverntiltakene, tilpasset gruppens funksjonsnivå.

Det anbefales at rutiner som iverksettes gjøres tilgjengelig som plakat og ved bruk av piktogrammer. En bør også merke stolen/plassen den enkelte deltager skal sitte på, med navn eller ved å merke hvor henholdsvis deltagere og ledere skal sitte. Synstolkning bør vurderes ved synshemminger.

Under samlingen:

En samling innebærer ofte forflytning. Forflytninger i løpet av samlingen må gjennomtenkes på forhånd. Alle frivillige ledere må være trygge på sin rolle og oppgave.

Ved forflytning må alle bord og flater vaskes. Jf. [Smittevernveileder for gudstjenester og kirkelige handlinger](#) punkt 4.2 og [Smittevernveileder for diakonale samlinger og andre arrangementer](#), punktene 4.2-4.5

En ansatt eller frivillig bør ha et hovedansvar for vasking underveis i samlingen. En må vurdere om en trenger ekstra personell/ledere for å dekke dette behovet.

Når servering av mat og drikke anses som en viktig del av samlingen, må det tas særlige smittevernhensyn. Det innebærer god avstand under måltidet, en/to som skjenker i kaffe/te, ferdige «porsjoner» til den enkelte med videre. Det må også legges til rette for god håndhygiene før og etter måltidet. (Se smittevernveileder [Diakonale samlinger og andre arrangementer](#))

Etter samlingen:

En bør vurdere å la folk forlate samlingen etter en avtalt rekkefølge, så det ikke blir kø i garderober.

Tilrettelagte fellesskaps deltagelse i gudstjenester/HEL-gudstjenester

En tilrettelagt gudstjeneste/HEL-gudstjeneste er en gudstjeneste der mennesker med ulike funksjonsnedsettelse deltar aktivt og hvor gjerne hele det tilrettelagte fellesskapet er aktive.

Disse kan gjennomføres i samsvar med til [«Smittevernveileder for gudstjeneste og kirkelige handlinger»](#).

Noen særskilte problemstillinger vil være:

Når én eller flere skal delta som kirkevert, må det klargjøres hva det innebærer. Nye rutiner rundt velkomst og eventuell utdeling av agendaer/salmebøker eller lignende må gjennomgås både ved særskilt øvelse og rett før gudstjenesten.

Muligens må en av smittevernhensyn utsette aktiv deltagelse som medliturger ved f.eks. nattverdfeiring. I alle fall bør deltagere fra tilrettelagte fellesskap få mulighet til å innøve nye rutiner. jf. [Smittevernveiler for gudstjeneste og kirkelige handlinger](#) punkt 5b.

Når gudstjenesten inkluderer bønnevandringer og opplegg som fører til forflytning i løpet av gudstjenesten, må dette gjennomtenkes på forhånd i lys av [Smittevernveiler for gudstjeneste og kirkelige handlinger](#) punkt 4 c/d.

Til slutt: «Kirken er per definisjon et fellesskap – både som sted og som prosess – åpen for alle uten diskriminering.»
Fra Tilværelsens gave, punkt.40

